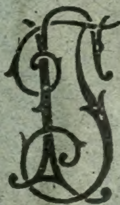
Dudko, Fedir
Hrikh

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА“

ФЕДІР ДУДКО

ГРІХ

ДРАМАТИЧНА КАРТИНКА НА 1 ДІЮ.

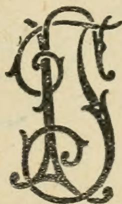
Додаток до „Театрального Мистецтва“ ч. 6.

ип. 16. 1922

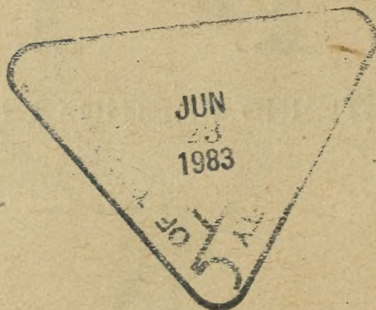
ФЕДІР ДУДКО.

ГРІХ

ДРАМАТИЧНА КАРТИНКА НА 1 ДІЮ.

ЛЬВІВ, 1922.
ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

З ДРУКАРНІ СТАВРОПИҐІЙСЬКОГО ІНСТИТУТА
під управою Ю. Сидорака.

Dramatis personae:

Ева.
Адам.
Змій.
Голос Божий.
Ангол.

Прекрасний Едемський сад. Багато ніжної зелені, безліч роскішних квітів. Зелена полянка в саду. Ясний ранок, чистий, ласкавий і радісний, як усміх дитини. Все дихає свіжістю, ніжною чистотою, невинністю і тихим спокоєм. Сад оголошується дзвінким пташиним співом. Над квітами літають метелики; чути гудіння бджіл і чмелів. Серед полянки роскішна гілляста яблуня з великими червонобокими яблуками. Це — дерево познання добра і зла Осторонь од нього на мягкому, ніжно-шовковому муріжку напівлежить Ева в пишній наготі непорочного тіла. Роскішне волосся її роспущене і довгими пасмами звисає по пишних округлостях жіночого стану. Рухи прекрасної женщини — спокійно-свобідні, плястичні, мягко-гармонійні. В руках у Еви маленька пухната кицька.

Ева (*поглажуючи рукою кицьку, тихо наспівує*):

Кицю, кицю,
Спи, маленька,
Кицю, кицю —
Спи.
   Кицю, кицю,
   Малесенька,
   Кицю, кицю —
   Спи.

Де ж це Адам? (*Кличе*) Адаме!.. Адаме!.. (*Прислухається*). Не чує. Знову десь з Богом заговорився. Говорять, говорять і ніяк не наговоряться. (*Лініво потягується*). А хто це там на гіллячці? Це ти, соловейку? Здоров був!.. Защебечи мені, соловейку.

Соловейко щебече.

Гарно щебечеш. Ніхто в цілому Раї не співає так гарно, як ти. Хіба що анголи. (*Чується далекий спів анголів*) А от і анголи співають... Послухаємо, соловейку...

Де-який час чути співи анголів.

Ну, де ж це Адам подівся. Пішов і нема. (*Кличе*). Адаме!.. Піду шукати. Коли не з Богом говорить, то певне в Ефраті купається.

Робить рух, щоби піднестися. В цей час чується лопотіння великих крил. Яблуня зненацька темніє, листя на ній шелестить і крізь нього просовується голова З м і я.

З м і й (*регоче дрібним бісовським сміхом*): — Хе-хе-хе-хе...

Е в а (*дивиться на яблуню*): — Хто там?

З м і й. — Невже ти не познаєш мене, Ево? Всіх познаєш по голосу в Раї, одного мене пізнати не можеш, хе-хе...

Е в а. — Ти знову тут, Змію? Що скажеш?

З м і й. — Що скажу, хе-хе?.. Щось добре скажу тобі, Ево... Щось добре скажу, хе хе...

Е в а. — А що то значить: добре?

З м і й. — Добре? Не знаєш, що значить добре? Добре — це те, що не зле...

Е в а. — А що значить: зле?

З м і й. — Ти й цього не знаєш? Хе-хе... Бачу, багато чого не знаєш ти, Ево... І тобі Адам ніколи не говорив про це?

Е в а. — Адам? А хіба Адам знає?

З м і й. — Ні, Ево. Ні ти, ні Адам цього не знаєте... Вам заборонено це знати... О, коли б ви знали це!.. О, коли б знали!

Е в а. — А що було б, коли б ми знали?

Змій. — Що було б?.. Хе-хе... Що було б, Ево?.. А було б те, що й ти і Адам стали б самі, як боги, і відкрилися б вам очі на все, і не було б нічого в світі, чого ви боялися б і чого не в силі були б зробити... От що було б, Ево... Якось вже я говорив тобі про це... О, коли б знали ви це!.. О, коли б знали! А знати це так легко! Зовсім легко, Ево. Треба лише захотіти.

Ева. — Легко, кажеш?

Змій. — О, зовсім легко! Спробуй лише яблука з цієї яблуні і знатимеш усе... Бо дерево, на якому сижу я, є дерево познання доброго і злого, і всякий, хто тільки скоштує плодів з нього, враз познає всі мудрощі життя... Всі мудрощі життя, Ево...

Ева. — Нам заказано з Адамом їсти ці плоди. З усіх дерев, які тільки є в Раї, нам можна споживати плодів до схочу; лише не можна споживати яблук з цієї яблуні, бо тоді вмерли б ми смертю.

Змій. — Хе-хе... Бо вмерли б смертю!.. А що таке смерть, Ево?

Ева. — Не знаю.

Змій. — Не знаєш? Чого ж боїшся ти того, чого не знаєш?

Ева. — Нам Бог заборонив.

З м і й. — Вам Бог заборонив, хе-хе... А чи знаєш ти, Єво, чому він заборонив вам їсти з цього дерева? Тому, що боїться, як би не стали ви такі ж мудрі, як сам він... Як сам він, Єво... Бо яблука з цієї яблуні криють в собі високу мудрість, таку мудрість, як мудрість самого Бога, і той хто лише раз скоштує їх, буде хотіти споживати їх завжди... Я вже якось казав тобі про це... Я вже казав... Тільки тоді Адам нам перешкодив... А те, що вмерли б ви — хе-хе... — це байка... Це — байка, Єво... Адже я їм і не вмираю... Дивись... (*Зриває яблуко й їсть*). Дивись — я їм і не вмираю... Так само й ви не вмрете... Хе-хе... Бог боїться вас і вигадав цю байку... А ви й повірили йому, хехе... На, спробуй! (*Зриває яблуко і кидає Єві*).

Є в а. — Іди геть! Не спокушай мене! Ти знаєш, що ніколи цього я не зроблю і не відступлю від Божих повелінь. Відійди геть від мене, Змію!

З м і й. — Не хочеш?.. Хе хе-хе .. Як хочеш!.. Я добре ражу, Єво... А чи послухаєш мене, чи не послухаєш, то — твоя воля.. Я добре ражу..

Є в а. — Іди геть від мене! Брешеш ти!

З м і й. — Я брешу! Хе-хе-хе... Хай брешу... Що мені! Мене те не обходить... Не можу лише бачить я, як вас тут

дурять... Не хочеш — я піду. Я йду вже, Єво, йду, хехе... Я йду...

Лопоче крилами і зникає. Дерево вмить яснів.

Єва (*після довгої павзи, озирнувшись*). — Пішов... Покинув яблуко і зник.

Де-який час задумливо сидить і пильно дивиться на яблуко. Потім несміливо простягає руку і бере його.

Сонце враз ховається за хмарку і сад темнів. І все притихає в саду, мов затаївши дух. Держачи яблуко в простягненій руці, Єва здалеку боязко оглядає його. Озирається і знову з цікавістю оглядає яблуко, повертаючи його на всі боки.

Єва (*Тихо, шепотом*). — І будете самі ви, як боги... І відкриються вам очі на все... І не буде нічого в світі такого, чого ви боялися б і не могли зробити... (*Пильно дивиться на яблуко і раптом одкидає його від себе. Голосно:*) — Бреше!.. Хоче ввести нас у гріх... (*Знову чути веселі співи птиць. Сонце виглядає з-за хмарки*). — Але де ж це Адам? Стільки часу вже, як пішов, і досі нема. (*Підводиться*). Піду шукати. Напевне купається.

Рішуче повертається і йде. Але проходячи поваз яблуню, зачіпає плечем вітку яблуні, вмить зупиняється і довго дивиться на дерево. Потім несміливо простягає руку, нахиляє вітку з плодами і

пильно вглядається в яблука. Раптом хутко зриває яблуко. Птиці вмить стихають. Сонце ховається за хмару і сад темніє. Ева боязко озирається, прислухається і знову спокусливо дивиться на яблуко. Момент нерішучости.

Е в а (*шепотом*). — І будете самі, як боги... І не буде нічого в світі такого, чого б не могли ви зробити...

Підносить яблуко до вуст, але переляканo здрігається, випростує руку й озирається. Знову дивиться на яблуко і поволі наближає його до вуст. Враз кусає.

Р е г і т З м і я (*здалеку*). — Хе-хе-хе хе...

Ева, остовпівши, прислухається. Потім жадібно кусає яблуко ще й ще раз.

Г о л о с А д а м а (*здалеку*). — Єво-о!

Е в а (*здрігається, переляканим шепотом*). — Адам!... Адам іде сюди!..

Одбігає в сторону і, притулившися до кущів, слухає.

Г о л о с А д а м а (*ближче*). — Єво-о!

Ева мовчить. Павза.

Г о л о с А д а м а (*близько*). — Де ти, Єво?

Виходить з-за дерев.

Ева (*Рвучко кидається до Адама, хапає його руками за плечі і пристрасно зазирає в очі*). — Адаме!...

Адам. — Ти тут? Чому ж не озивалася, коли я кликав?

Ева (*пристрасно*) — Адаме!..

Адам. — Від тебе пахне якимсь чудовим ароматом, Ево...

Ева. — Адаме, що є зло?

Адам. — Не знаю, Ево.

Ева. — А що таке добро?

Адам. — Не знаю... Який чудовий аромат!

Ева. — А хочеш знати?

Адам. — Що?

Ева. — Що таке зло, а що добро..

Адам. — Я пянію від цього аромату...

Ева. — А хочеш, щоб одкрилися на все у тебе очі і щоби став ти мудрий, як сам Бог?

Адам (*захоплено*). — Ево!

Ева. — І бути вік зі мною і завжди чути цей чудовий запах?

Адам. — Хочу!... Хочу, Ево!...

Ева. — То на, вкуси!

Хутко зриває яблуко з дерева і підносить його до Адамових вуст.

Адам (*з жахом*). — Ево!

Ева. — Кусай... Не бійся... Я вкусила... Кусай же... Швидче...

Обвиває рукою шию Адама і пильно зазирає йому в очі.

Адам (*нерішуче дивиться на яблуко*) — Але вмремо ми, Ево...

Ева. — Не бійся, не вмремо. Адже я спробувала і не вмерла.. Кусай.

Адам. — Заказано нам їсти їх...

Ева. — Кусай, Адаме.

Адам. — Який чудовий аромат!... Я чадію, пянію... Ево!...

Ева. — Вкуси, вкуси мій любий...

Адам. — Ти кажеш — не вмремо?

Ева. — Ні, не вмремо, Адаме.

Адам. — І ти вже скоштувала?

Ева — Кажу ж тобі.. Дивись. (*Кусає яблуко*).

Адам. — Ну, коли ти вкусила і кажеш, що нічого нам за це не буде, то..

Враз здрігається і в страху відхитується від Еви: здалеку чути Голос Божий, тягучий, густий і віщий. Звук голосу Божого подібний до голосу людини, яка говорить у рупор. Рівночасно з тим,

як говорить Бог, чується далекий, однотонний, безперервний, як Вічність, і таємничий, як Буття, віщий звук, схожий на звук туго натягненої басової струни.

Голос Божий. — Адаме!

Адам (*Роспачливо хапається руками за голову*) — Я чую голос Божий.

Ева (*ревучко до Адама*). — Тссс... (*Затуляє йому рукою рота*). Мовчи!

Голос Божий. — Адаме, де ти?

Ева. — Мовчи, не озивайся... Сховаємося тут.

Тягне його в кущі.

Мовчання. Тиша. Віще гудать однотонний густий звук басової струни.

Адам. — Бог іде сюди. Я чую Його наближення.

Ева. — Мовчи!

Межи дерев спалахкує блідо-блакитне сяєво, що знаменує собою місце появлення Бога. Стихає все. Лише гуде віща струна.

Голос Божий. — Адаме, чому не відкликаєшся, коли я зову тебе?

Мовчання.

Голос Божий. — Адаме, до тебе Я говорю.

Адам рвучко кидається перед Богом навколішки. Ева хоче стримати його, кидається за Адамом, але спізнившися, застигає в гордій, непокірливій позі, повернувшися боком до Творця.

Голос Божий. — Чому не озивався ти, Адаме, коли Я кликав тебе.

Адам. - Голос Твій, Боже, почув я в саду і злякався.

Голос Божий. — Чому ніколи ти не лякався Мене і зараз перелякав тебе Мій голос?

Адам. — Не знаю, Господи.

Голос Божий. — Що хотів ти вдіяти, Адаме?

Мовчання.

Голос Божий. — Чому мовчиш, Адаме

Адам. — Прости, Боже.

Голос Божий. — Злий дух, лукавий і заздрісний, якого Я прокляв, спокусив Еву, жінку твою. Вона забула завіт Мій і вкусила плода від дерева, з якого заповідав Я вам не їсти, щоби не вмерти смертю. Тяжкий смертельний гріх увійшов у єство її і буде вона вигнана із Раю. Адаме, в волі твоїй рішати зараз — чи йти слідами Еви, порушивши закон Мій, чи додержати обітниці, яку ти урочисто Мені дав, і залишитися безсмертним в Раї Вибирай, Адаме.

Ева. — Ти будеш зі мною, Адаме.

Голос Божий. — Адаме, ти смертний станеш, порушивши закон Мій, і вигнаний будеш із Раю.

Ева. — Адаме, ти будеш зі мною.

Голос Божий. — Прокляття ляже на голову твою, Адаме, коли послухаєш жени твоєї.

Ева. — Адаме! Я, жінка твоя, що кість од костей твоїх і тіло від тіла твого, кличу тебе: будь зі мною! Що нам прокляття! Що нам смерть! За мить гріха ти віддасиш вічне блаженство Раю. Адаме, вірь мені. Тобі говорить Ева, жінка твоя, що плоть од плоті і кров од крови половина твоя.

Голос Божий. — За те, що послухаєш голосу жени твоєї Еви, я прокляну тебе між усіма скотами і між усім звіррям земним. Ти плазуватимеш, як гад, по землі і землю їстимеш по вся дні життя твого. І положу Я ворогування між тобою і між жінкою твоєю і між насінням твоїм і насінням її. Воно рощавлятиме тобі голову, і впиватимешся ти в пяту йому. І проклята буде земля для тебе і для нащадків твоїх і в смертній тузі животітимеш на ній. Тернини й оцет родитиме вона тобі, і їстимеш польове зело. В поті чола твого здобуватимеш хліб свій аж покіль повернешся в землю, з якої й узято тебе.

Ева (*підбігає до Адама*). — Адаме, ти будеш зі мною! Я, жінка твоя, що вкусила вже гріха, якого ще не знаєш ти, говорю тобі: будь зі мною. За мить гріха покинеш ти блаженства Раю, і негоди життя, про які ти чув, не залякають тебе.

Адам підводиться.

Голос Божий. — Що ж порішив ти, Адаме, в серці свойому?

Ева (*тягне його в бік і зазирає пильно в очі*). — Адаме, ти будеш зі мною, дружиною твоєю.

Адам. — Од тебе пахне незнаним солодким ароматом, Ево.

Ева. — Це аромат гріха, солодшого від меду райських бджіл, від пахощів долин Ефратських... Адаме, ти будеш зі мною... (*Палко цілує його в уста*) Ти будеш зі мною...

Адам. — Туманиться мій розум... Я чадію... Ево, жінко моя!..

Ева. — Ти мій! Ти мій! (*Швидко зриває яблуко з дерева*). Кусай!...

Адам. — Ево!

Ева. — Кусай, не бійся... Кусай, і життєві бурі солодші стануть для тебе від тихих райських снів. Там

смерть, прокляття й тлін, але свобода. Тут радощі блаженства і безсмертя, але неволя. Кусай же швидче!...

Адам кусає.
Здалеку чути дрібний бісовський регіт: хе-хе-хе-хе...
Адам і Ева кидаються в обійми.

Голос Божий. — За гріх твій, Єво, ти проклята серед жінок. Я наготую тобі муки, яких не знатиме ні одна тварина в світі. В муках родитимеш дітей своїх і ціле життя пануватиме над тобою муж твій. Ти — джерело гріха, і муки за гріхи впадуть на голову твою.

Далекий регіт Змія.

Голос Божий. — А тебе, лукавий Духу, Я покараю безсмертям і будеш клятий ти весь вік всіма проклятими

Сяйво гасне. Звук басової струни віддаляється. І раптом стає темно. Грім і блискавка. В світлі блискавок видно фіґури перших людей, які стоять в обіймах.
Зявляється вогневий Ангол з палаючим мечем у руці.

Ева. — Не бійся, Адаме... Я з Тобою. Ніщо тебе хай не страшить — я завжди з тобою, Адаме...
Далекий регіт Змія: — Хе-хе-хе-хе...

Блискавки і грім.

ЗАВІСА.

